

Når hele verden snakker sammen

BOKOMTALE: Temaet kosmopolitisme og globalisering innbyr tydeligvis til intellektuell glupskhet. Og to nye utgivelser, *Verdensborgerskapets idéhistorie* av Kjetil Jakobsen (red.) og *Den globale samtalen* av Tord Larsen, gaper begge høyt.

Anmeldt av Kristin Gjerpe for [Prosa](#)

Både *Verdensborgerskapets idéhistorie* og [Den globale samtalen](#) gjør store faglige og kronologiske sprang, og forsøker å gi optimistiske svar på dagens utfordring «globalisering». Tjukke er de også. Idéhistoriker Kjetil Jakobsen gjennomfører et halsbrekkende løp for å innhente ulike historiske stemmer, fra Aristoteles til Kant over Ibn Khaldun (Averroës) og Columbus, og lar dem delta i en slags polyglottisk rundebordskonferanse om verdensborgerskap, regissert av ham selv. Sosialantropolog Tord Larsens essayserie (skrevet over en tiårsperiode) åpner med en innledning «om å tenke forskjeller», og tanken utvikles i all sin kompleksitet på ulike plan i løpet av samlingen. Utgangspunktet er en formaning om å samtale på tvers av kulturer og landegrenser. Det er mer realistisk, men også mer forutsigbart og mindre underholdende enn Jakobsens visjon av verdensborgeren. Begge bøkene osrer av idé- og kunnskapsrikdom.

Bravurnumre

Det dreier seg altså om to bravurnumre, og det til rett tid. «Nå trenger vi virkelig en kosmopolitisk

ånd, en ånd der vi anser oss alle som forbundet med hverandre, samtidig som vi aksepterer at vi gjør ulike valg, innenfor og på tvers av nasjonale grenser, om hvordan vi ønsker å leve våre liv,» sier Kwame Anthony Appiah, anglo-ghanesisk filosofiprofessor ved Princeton, kjent for sin *Cosmopolitanism: Ethics in a World of Strangers* fra 2006. Han knytter ikke kosmopolitisme til én bestemt filosofisk retning eller tanken om et politisk verdensstyre, men snakker i stedet om en grunninnstilling med to hovedkomponenter: Å bry seg om skjebnen til alle mennesker, både innenfor og utenfor egne snevrer fellesskap, og å innse at man har mye å hente i samtaler med hverandre. En felles menneskehet gjør oss moralsk ansvarlige for hverandre og setter oss samtidig i stand til å leve med forskjellene. Å velge segregering er ikke lenger mulig (om det noen gang var det) – vi er kosmopolitter om vi vil eller ei, og ingen er i prinsippet «fremmed».

Forenklet formulert griper de to bøkene inn i dette feltet fra motsatte sider og på bakgrunn av forbausende ulike litteraturlister (kun en håndfull titler er felles): Der Kjetil Jakobsen med sitt panoramautsyn målbærer universalisme, at vi alle deltar i verden som verdensborgere, er Tord Larsen – som på sin side har studert minoritetskulturer på mikroskopisk hold – opptatt av forskjeller og motsetninger, av hva det «egentlig vil si å ha en annen kultur og hvordan vi på tross av grenser kan snakke sammen».

(...)

Les hele anmeldelsen på prosa.no

Kjetil Jakobsen (red.)

Verdensborgerskapets idéhistorie 1. Den vestlige tradisjonen

577 sider

Unipub 2010

Tord Larsen

[*Den globale samtalen. Om dialogens muligheter*](#)

416 sider

Spartacus/SAP 2010

